

РЕЦЕНЗІЯ

рецензента, к.е.н., доцента Маслак Марії Володимирівни

на дисертаційну роботу **Чжан Мінь**

«ЛОГІСТИЧНЕ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ІНТЕГРОВАНИХ ЛАНЦЮЖКІВ ПОСТАЧАНЬ»

подану на здобуття наукового ступеня доктора філософії

за спеціальністю 073 – Менеджмент

1. Актуальність теми

Постійне ускладнення умов господарювання та зростання тиску з боку конкурентів обумовлює необхідність переосмислення принципів роботи економічних агентів в напрямку підвищення ефективності та технологічності бізнес-процесів, пошуку шляхів зниження витрат, покращення якості обслуговування клієнтів тощо. Вирішення цих завдань потребує системного та комплексного підходів, поєднання яких, в рамках логістичної парадигми, забезпечить адекватне реагування на швидкі зміни вимог ринку. Логістичний підхід вимагає глибокого аналізу ланцюгових ринкових процесів, орієнтованих на створення вартості для споживача, що може зміцнити конкурентні позиції підприємства та протидіяти негативним наслідкам впливу факторів загроз. Питання організації логістичного управління окремими підприємствами та їх інтегрованими об'єднаннями розглядалися численною кількістю вчених-економістів, які створили потужний теоретичний базис, що, все ж таки, потребує подальшого розширення в напрямку оновлення методів та інструментів логістичного менеджменту, а також забезпечення їх орієнтації на отримання емерджентних ефектів від процесів логістичної інтеграції. Отже, саме розвиток інструментів управління ефективністю логістичної діяльності на рівні інтеграційної взаємодії ланок ланцюгів постачань обумовлює актуальність та практичну значущість обраної теми дисертаційної роботи.

2. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами

Дисертаційну роботу виконано на кафедрі менеджменту Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» у межах ініціативної теми «Управління стійким розвитком підприємства: теоретичні

аспекти та методологічне забезпечення» (№ ДР 0121U1132924)

3. Аналіз змісту дисертації. Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих в дисертації

Дисертаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків й офіційних документів щодо впровадження результатів дослідження. Загальний обсяг дисертації становить 266 сторінок. Дисертація містить 22 таблиці (з них 10 займають повних 17 сторінок), 39 рисунків (з них 15 займають 15 повних сторінок), 9 додатків на 59 сторінках, список використаних джерел з 222 найменувань на 21 сторінці.

У вступі до дисертаційної роботи обґрунтовано актуальність теми дослідження, сформовано його мету та завдання, об'єкт та предмет, конкретизовано методи його проведення, а також отримано елементи наукової новизни. Визначений особистий внесок здобувачки, наведені дані про апробацію, публікації, структуру та обсяг роботи.

Перший розділ дисертації розглядає теоретичні основи управління розвитком інтегрованих ланцюжків постачань. Здобувачка аналізує та формулює власне бачення економічної сутності та передумов виникнення таких ланцюжків. Розглянуто переваги та обмеження участі підприємств в інтегрованих ланцюгах, а також порівняльно проаналізовано різні підходи до управління ланцюгом постачання. Визначено структуру та ключові елементи механізму логістичного управління, зокрема, важливість двоконтурного механізму врахування різноманітності інтересів партнерів. Розроблено концептуальні положення для динамічного регулювання логістичного співробітництва та представлено параметри утворення системи логістичного нагляду, яка враховує особливості розвитку інтегрованих ланцюжків постачань.

У другому розділі дисертації розроблено методики для оцінки стану логістики в управлінні розвитком інтегрованих ланцюжків постачань. Розглянуто проблеми та можливості участі українських підприємств у глобальних логістичних проектах, особливо в період післявоєнної відбудови. Висвітлено методи прогнозування ефективності логістичного управління,

розроблено систему характеристик та показників для оцінки логістичної діяльності. Проаналізовано динаміку ключових показників ефективності логістичної діяльності і встановлено взаємозв'язки між ними. Застосування таксономії дозволило розрахувати інтегральний показник ефективності логістичного управління. Представлено результати оцінювання організаційного рівня логістичного управління, включаючи різноманітні аспекти: від функціонального до соціокультурного забезпечення партнерської взаємодії.

Третій розділ дисертації присвячено розвитку організаційно-методичного забезпечення логістичного управління інтегрованими ланцюжками постачань, у тому числі засобами логістичного інжинірингу. Презентовано систему гіпотез для зв'язку логістичного інжинірингу з логістичним наглядом і розвитком ланцюгів через інтеграцію. Описано мультиагентську взаємодію в логістичній системі та її складну ієрархічну структуру. Показано емерджентні ефекти різних рівнів інтегрованого логістичного ланцюга та функціональних сфер логістики, а також методика рекурсивного оцінювання зрілості логістичного нагляду. Розроблено регламенти перемовин економічних агентів та мультиагентську модель реакції на зміни в логістичному нагляді. Використано методологію проектування організації DEMO для інтеграції ланцюга постачань з параметрами логістичного нагляду. Окреслено методичні положення для розвитку мотиваційного забезпечення логістичного управління та визначено особливості трудової діяльності персоналу в цій сфері. Розроблено рекомендації для впровадження системи ранжування (грейдингу) засобів мотиваційного забезпечення персоналу сфери логістичного управління.

У висновках здобувачка узагальнила отримані результати дисертаційної роботи. Дисертація містить достатню кількість таблиць (22), рисунків (39) та додатків (8), в яких здобувачка навела документи про практичне впровадження отриманих результатів.

4. Наукова новизна одержаних результатів

Під час розроблення положень дисертаційної роботи Чжан Мінь застосовувала загальнонаукові та спеціальні методи дослідження, що дало їй змогу повною мірою довести початково встановлені гіпотези та обґрунтувати

положення новизни. Наукова новизна результатів дисертаційної роботи Чжан Мінґ полягає в розробці, удосконаленні та обґрунтуванні теоретико-методичних положень та практичних рекомендацій щодо організації логістичного управління розвитком інтегрованих ланцюжків постачань. Особисто здобувачкою отримано наступні результати:

– удосконалено теоретичні положення щодо розбудови механізму логістичного управління інтегрованим ланцюгом постачань, відмінність яких полягає у виокремленні функціоналу управлінських завдань, пов'язаних із здійсненням логістичного нагляду над ланцюгом постачань та в орієнтації на інституціональне закріплення форм і способів реалізації логістичних операцій в рамках регулювання потоково-процесної взаємодії учасників партнерських відносин ланок ланцюга постачань;

– удосконалено процедуру організації управління розвитком інтегрованого ланцюга постачань, через розгляд процесів розвитку ланцюга постачань крізь призму принципів логістичного інжинірингу, сполучення суб'єктного та потоково-процесного підходів щодо забезпечення прояву емерджентних властивостей логістичної інтеграції, рекурентне оцінювання зрілості логістичного нагляду із застосуванням нечіткого логічного висновку та вироблення сценаріїв коригування параметрів простору взаємодії учасників інтегрованого ланцюга постачань;

– набув подальшого розвитку методичний підхід щодо оцінювання організаційного рівня логістичного управління інтегрованими ланцюгами постачань, відмінність якого полягає в узагальненні оцінок взаємного впливу характеристик поточкових процесів та їх відповідності організації логістичного управління, стабільності логістичних поточкових процесів, структурного конфігурування та функціонального оформлення ланцюгу постачань;

– набув подальшого розвитку методичний підхід щодо структурно-інституціональної регламентації функціонування ланцюга постачань, через його представлення як мультиагентської системи з регламентацією перемовин економічних агентів на різних ієрархічних рівнях логістичної взаємодії, диференціацію інструментів та бізнес-правил у складі логістичного нагляду,

узгодження ключових архітектурних рішень щодо розбудови інтегрованої логістичної системи в межах організаційно-рольової та процесно-структурної моделей ланцюга постачань;

– *набули подальшого розвитку* методичні положення щодо розвитку мотиваційного забезпечення логістичного управління ланцюгом постачань в рамках організації розподіленого логістичного менеджменту та впровадження диференційованих підходів щодо урахування особливостей мотивації та стимулювання трудової активності персоналу, зайнятого в сфері логістичного управління ланцюгами постачань.

Положення наукової новизни у дисертаційній роботі сформульовані належним чином, характеризуються високим ступенем обґрунтованості та свідчать про значний рівень наукового пізнання здобувачки.

5. Достовірність отриманих результатів та висновків

Достовірність отриманих результатів забезпечується коректною постановкою задачі, мети та завдань дисертаційного дослідження, які розв'язуються послідовно та аргументовано. Достовірність наукових положень підтверджується коректним застосуванням загальнонаукових та спеціальних методів і прийомів дослідження, а саме: абстрагування, теоретичні узагальнення, аналіз і синтез, індукція та дедукція, формалізація, поліноміальні лінії тренду, редукція та таксономічний аналіз, канонічні кореляції, нечітка логіка та ієрархічний нечіткий логічний висновок, мультиагентне моделювання, DEMO-проектування (від «Design and Engineering Methodology for Organization») та інженерія організацій, об'єктно-рольове моделювання (Object-Role Modeling, ORM), декларативний опис бізнес-лексики та бізнес-правил (Semantics of Business Vocabulary and Business Rules, SBVR), нотації прийняття рішень DMN (Decision Model and Notation) та моделювання бізнес-процесів BPMN (Business Process Model and Notation), матричний та графічний методи, кваліметричне експертне оцінювання.

6. Практична цінність одержаних результатів та рекомендації щодо їх подальшого використання

Методичні розробки та рекомендації здобувачки щодо організації

логістичного управління інтегрованими ланцюгами постачань мають практичну цінність, що підтверджується їх впровадження в діяльність АТ «Харківський машинобудівний завод «Світло Шахтаря» (довідка № 614 від 18.10.2023 р.), ТОВ «Науково-виробнича компанія «Інноваційні нафтогазові технології» (довідка від 26.10.2023 р.), та у навчальний процес Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» (акт від 17.10.2023 р.)

7. Оформлення дисертації, дотримання вимог академічної доброчесності та повнота викладення наукових положень та результатів в опублікованих працях

Дисертаційна робота Чжан Мінь має логічну структуру. Основні висновки і рекомендації повністю корелюють з поставленими завданнями. У дисертації не виявлено порушень принципів академічної доброчесності, а також відсутні текстові запозичення і використання наукових результатів інших науковців без посилань на відповідні джерела.

Обсяг оприлюднення результатів дисертації в наукових працях відповідає вимогам МОН. Загальні положення, зміст дисертації та основні результати дисертаційного дослідження відображено в 11 наукових працях, зокрема у 4 статтях у наукових фахових виданнях України з економіки та 3 статтях у виданнях інших держав. Апробацію результатів дисертації здійснено на 4 науково-практичних конференціях різних рівнів.

8. Недоліки та зауваження до дисертаційної роботи

При загальній позитивній оцінці якості проведеного дисертаційного дослідження, слід виділити деякі дискусійні моменти, що потребують додаткових уточнень та пояснень від здобувачки.

1. Здобувачка доволі докладно розглянула економічну сутність та передумови формування інтегрованих ланцюжків постачань (підрозділ 1.1), описала структуру механізму логістичного управління (підрозділ 1.2) та визначила розуміння концепту логістичного нагляду (підрозділ 1.3). При цьому доречно було б в опис теоретичного базису дисертаційної роботи додати концепт «організація логістичного управління», оскільки саме його

покладено в основу формулювання мети дослідження.

2. При висвітленні характеристик логістичної діяльності (підрозділ 2.2, рис. 2.2) здобувачка обмежується розглядом лише чотирьох функціональних сфер логістики, перелік яких доречно було б розширити. Також при обґрунтуванні переліку індикаторів в дисертаційній роботі робиться акцент на матеріальний та фінансовий логістичні потоки, що необґрунтовано виводить за сферу оцінювання характеристики інформаційної логістики.

3. При розрахунку інтегрального показника результативності логістичного управління (табл. 2.9, додаток К) здобувачка цілком обґрунтовано та вірно з методичної точки зору застосовує метод таксономії. Разом з тим, підхід щодо формування вектору-еталону на основі кращих показників лише обраного для проведення розрахунків підприємства бачиться дещо обмеженим через потребу врахування участі об'єкта оцінювання в інтеграційній взаємодії з іншими суб'єктами господарювання.

4. Заслуговує на безсумнівну підтримку запропонований методичний підхід щодо рекурсивного оцінювання зрілості логістичного нагляду (рис. 3.4), який сполучає характеристики рівнів зрілості логістичного нагляду (табл. 3.2) з системою показників, розподілених за напрямками прояву зрілості (табл. 3.3). Разом з тим, доцільно було б відобразити не лише результати оцінювання рівня зрілості окремого економічного агенту (рис. 3.10), а й задекларованої на рис. 3.5 трансляції результатів оцінювання зрілості між рівнями ієрархічного розбиття інтегрованого ланцюга постачань.

Наявність вищезазначених зауважень не змінює позитивне враження від роботи та не зменшує науково-практичної значущості дисертаційної роботи.

9. Висновки

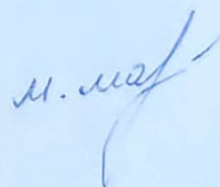
Дисертаційна робота Чжан Мінґ виконана на високому науково-теоретичному рівні, а отримані в процесі дослідження наукові результати характеризуються елементами наукової новизни та мають практичну цінність. Дисертація є цілісною та завершеною роботою, виконаною здобувачкою самостійно згідно до встановленої мети та визначених завдань дослідження.

Зазначені дискусійні положення та зауваження не зменшують цінності результатів дисертаційної роботи. Тема дослідження відповідає галузі знань 07 – «Управління та адміністрування» та спеціальності 073 – «Менеджмент».

З огляду на актуальність теми дисертації, обґрунтованість наукових положень, висновків та рекомендацій, сформульованих у дисертації, їх новизну та практичну цінність, повноту викладу в наукових публікаціях, відсутність порушень принципів академічної доброчесності, вважаю, що дисертаційна робота здобувачки Чжан Мінь «Логістичне управління розвитком інтегрованих ланцюжків постачань» відповідає вимогам 6, 7, 8, 9 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціальної вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» від 12.01.2022 р. № 44 та вимогам до оформлення дисертації МОН України від 12.01.2017 № 40, а сама авторка, Чжан Мінь, заслуговує присудження їй наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 073 «Менеджмент».

Рецензент:

кандидат економічних наук, доцент,
докторант кафедри економіки бізнесу і
міжнародних економічних відносин
Національного технічного університету
«Харківський політехнічний інститут»



Марія МАСЛАК

Підпис засвідчено:

Вчений секретар
Національного технічного університету
«Харківський політехнічний інститут»



Юрій ЗАЙЦЕВ

Підпис доцента Марії Маслак
ЗАСВІДЧУЮ:
ВЧЕНИЙ СЕКРЕТАР
НАЦІОНАЛЬНОГО ТЕХНІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
«ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»
"23" 01 2024 р.



ЗАЙЦЕВ Ю. І.